

INFO // MEMENTO

Rudabánya – információs és emlék(ezet)hely

Előzmények – tények

Rudabánya város Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Kazincbarcikai kistérségben található. Nemzetközileg is ismert őslénytani lelőhely. A település közelében már az ókorban is bányászati tevékenység folyt, majd a kelták és a szlávok is különböző érceket fejtettek a környéken. (A *ruda* szó is szláv eredetű, jelentése érc-vasérc.) Az akkor még falut 1299-ben említik először, a 14. századra a hét felső-magyarországi bányaváros egyikévé vált. Ekkor élte fénykorát, hatalmas koragótikus temploma is ekkor épült, az 1500-as évekre elveszti jelentőségét.

A bányászat által Rudabánya a 19. század végén, a nagyüzemi módszerek bevezetésével fejlődött fel újra. A századfordulón itt üzemelt Európa egyik legkorszerűbb bányaüzeme. A második világháborút követően a kommunista időszakban ugrásszerű fejlődésnek indult a település, a bányászati tevékenységet kiegészítette a vasércdúsító üzem építése, továbbá jelentős számú oktatási és kulturális létesítmény alapítása. A vasércbányászatot és ércdúsítást 1985. december 31-én szüntették be, várossá 2008-ban nyilvánították.

Rudabányán találták meg a mintegy 10 millió éves emberszabású majom, a *Rudapithecus* maradványait.

A volt külszíni vasércbánya helyén 1985 után keletkezett bányató az ország egyik legmélyebb állóvize (hosszúsága 300 méter, legnagyobb mélysége 70-90 méter körüli). A Vilmos és Andrássy II. bányarész találkozásánál keletkezett először a két bányató, amelyek a vízszint emelkedésével mára egy vízfelületet alkotnak. A külszíni bányaművelés után visszamaradt meredek sziklafalak és omlások határolják, melyeket fokozatosan elborított a részben rekultivációs célból telepített növényzet. A bányató mélyén még ott található a gépek és berendezések maradványai. A tó hőmérséklete igen alacsony, ezért fürdésre, vízisportolásra korlátozottan alkalmas, bűvárok, különösen ipari bűvárok kiképzésére viszont kitűnően megfelel.

A Miskolci Egyetem szakemberei jelenleg is intenzív, fúrásokkal járó kutatásokat folytatnak a területen az érc- és ásványvagyon pontos feltérképezése céljából. A területen elvégzett rekultivációs visszatöltések és növénytelepítések csak visszafogottan történtek, így elvileg bármikor mód nyílhat a bányászat újraindítására. A területen egyéb ritka ásványok is felbukkannak, úgymint barit (sugárzó anyagok szigetelésére használatos), rézérc, ón- és ólomérc, ezüst, gipsz stb., amelyek bányászata a jövőben lehetségessé válhat. Az intenzív bányászati tevékenységnek köszönhetően a bánya területén olyan földtani formációk figyelhetők meg, amelyek természetes körülmények között csak ritkán, vagy egyáltalán nem láthatók.

Tervezési feladat

Rudabánya városa mielőbb ki szeretné aknázni a bányászati tevékenység során felszínre került értékekben rejlő turisztikai potenciált. A közelmúltban a város területén számos jelentős kulturális és közintézményi fejlesztés történt. A bányászati gyűjtemény megyei rangúvá emelkedett, iskolák és óvodák újultak meg, a város infrastruktúrája is jelentősen korszerűsödött. A város vezetése úgy véli, hogy a jövőben érdemes hangsúlyt fektetni az egykori bányaterület turisztikai és tudományos célzatú fejlesztésére is. Az őslénytani lelőhely felett védőépület, földtani bemutatóhely, a tóparton színpad, kemping és tanösvények kialakítása tervezett, illetve épül jelenleg is.

Jelen tervezési feladat tárgyát a bányaterület keleti oldalának peremén álló egykori kompresszorház hasznosítása képezi. Ez az egyetlen épület az egykori bányában, ami fennmaradt, még romos állapotában is fontos emlékhely a helyiek számára. A tervezett információs és emlék(ezet)hely feladata elsősorban az idelátogató turisták

informálása, egyfajta látogatóközponti funkció betöltése. A ZH keretében a meglévő "rom"-ról építészeti értelemben kell fontos döntéseket hozni, mit és milyen mértékben érdemes megtartani, vagy éppen újraértelmezni, akár le- vagy visszabontani. A belső tér és a külső kapcsolata is fontos, sokféle építészeti megközelítés elképzelhető. A "rom" egyfajta mementóként, akácfákkal benőve is megtartható, és az új program attól függetlenül, mellette, felette, vagy akár részbe benne is megtervezhető. Fontos, hogy a beavatkozás a "rom"-mal fizikai kapcsolatban legyen, csak ez biztosíthatja a fennmaradását.

Tervezési program

10 db személyautó elhelyezése
1 db autóbusz megállójának kialakítása
ffi/női vizesblokk (50 fős buszhoz méretezve)
iroda
teakonyha
előtér-információs pont-kiállítótér
büfé kiszolgáló, háttérhelyiségek, vendégtér, külső, fedett területeken is

Beadandó

1 db A1 (594x840 mm, álló formátumú) kasírozott tablón

helyszínrajz	1:1000
alaprajz(ok) - a környezet(rendezés) ábrázolásával	1:200
homlokzatok - (a kiadottak felhasználásával)	1:200
metszet(ek) - legalább 2 jellemző metszet (a kiadottak felhasználásával)	1:200
axonométrikus, perspektívikus vázlatok, távlati képek, az építészeti karaktert megjelenítő rajzok	

Az osztályzás során a funkcionális működés, a szerkezetválasztás és anyaghasználat, továbbá az igényes feldolgozás egyaránt szempont.

A helyszínrajzi kialakításnál különösen ügyelni kell a parkolók és az utak, burkolt felületek megfelelő méretezésére, továbbá az épület(ek) esztétikus, a helyhez és feladathoz illeszkedő kialakítására. A választott szerkezeti rendszernek elvében helyesnek, a felvett keresztmetszetek tekintetében arányosnak kell lennie. A beadott terveket egységes méretű és tájolású lapokon kell elkészíteni, bármilyen technika, ábrázolásmód megengedett. Az egységes formátum, érthető, igényes, és a rendelkezésre álló időhöz mért kidolgozottság mindenképp elvárás, ez különösképp igaz a látványtervek és távlati képek minőségére.

A terveket 2015. december 07-én 12.00 óráig kell a Tanszéken leadni.

Vasáros Zsolt DLA sk
egyetemi docens
tárgyfelelős

Dobai János DLA sk
egyetemi docens
tanszékvezető